

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Enheten för naturvård
Anna Dominkovic
08-785 43 53

Missiv

Datum
2013-01-29

Beteckning
511-39854-2012

Enligt sändlista

Remiss av förslag till beslut om utvidgat strandskydd för Stockholms stad

I Stockholms län gäller utvidgat strandskydd längs vissa stränder. Länsstyrelsen genomför nu en översyn av det utvidgade strandskyddet i länet och önskar era synpunkter. Under arbetets gång har möten med kommunen genomförts bland annat i syfte att förankra förslaget till nytt utvidgat strandskydd.

Enligt 7 kap. 14 § miljöbalken får länsstyrelsen i det enskilda fallet utvidga det generella strandskyddet om 100 meter upp till 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets båda syften. Syftena är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Inom ramen för översynen av det utvidgade strandskyddet redovisar Länsstyrelsen härmed ett förslag till beslut om utvidgat strandskydd för Stockholms stad. Beslutsförslaget bifogas.

Myndigheter, kommun samt markägare och innehavare av särskild rätt till marken ges, enligt 24-26 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m, härmed möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut.

Yttrande över bifogat förslag till beslut ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 6 maj 2013.

Det skriftliga yttrandet ska skickas till:
Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 220 67
104 22 STOCKHOLM

eller med e-post till stockholm@lansstyrelsen.se

Vänligen ange aktuellt diarienummer (övre högra hörnet) i yttrandet.

Beslut om kungörelsedelgivning

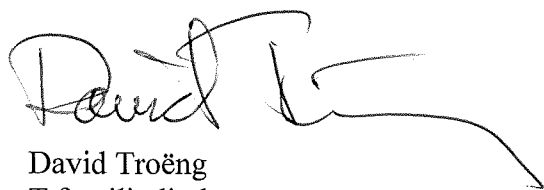
Länsstyrelsen beslutar med stöd av 47 § delgivningslagen (2010:1932) att kungörelsedelgivning av remiss av förslag till utvidgat strandskydd för Stockholms stad ska ske med fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken. Meddelande om detta och om förslagets huvudsakliga innehåll ska inom

tio dagar föras in i Post- och Inrikes Tidningar, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Beslutsförslaget ska hållas tillgängligt på följande platser:

- www.lansstyrelsen.se/stockholm/kungorelser
- Länsstyrelsen i Stockholms län, Hantverkargatan 29, Stockholm
- Stockholms stad, Stadsbyggnadskontoret, Fleminggatan 4, Stockholm

David Troëng
T.f. miljödirektör

Enligt sändlista

Förslag till beslut om utvidgat strandskydd för Stockholms stad

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (MB) att strandskyddsområdena i Stockholms stad enligt bifogad karta (bilaga 1) ska omfattas av utvidgat strandskydd.

- Utvidgningen omfattar land- eller vattenområde 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Strandskyddszonen saknar angiven bakre begränsningslinje på bifogad karta.
- I annat fall omfattar utvidgningen ett landområde mindre än 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd och avgränsas av en detaljplanegräns respektive av en angiven bakre begränsningslinje på bifogad karta.

Under förutsättning att ovanstående förslag till beslut vinner laga kraft beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 18 § MB att upphäva Länsstyrelsens beslut den 3 juni 1999 (diarienummer 18611-1999-22769) i de delar det rör utvidgat strandskydd för Stockholm stad.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

När det generella strandskyddet infördes 1975 syftade det till att bevara allmänhetens möjlighet att bada och idka friluftsliv inom strandområdena. År 1994 tillkom ett nytt biologiskt syfte för strandskyddet. Enligt 7 kap. 13 § MB syftar strandskyddet idag till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Stränderna har stor betydelse för både människor, djur och växter. Strandmiljöerna är betydelsefulla för naturupplevelser, avkoppling och aktiviteter. Att vistas ute i natursköna miljöer är också gynnsamt för hälsan. Dessutom utgör strandzonerna generellt sett mycket artrika biotoper, och de har stor betydelse för djur- och växtlivet. Stränderna har därmed särskild betydelse för den biologiska mångfalden, och de kan tillhandahålla viktiga ekosystemtjänster.

Stockholms läns varierade natur- och kulturlandskap har generellt sett höga värden för djur- och växtliv. Länet är i ett nationellt perspektiv redan högexploaterat, och exploateringsstrycket är betydande både i storstadsområdet och vissa övriga delar av länet. I en nationell jämförelse mellan länen¹ är det Stockholms län som har högst andel byggnader, 84 procent, inom 300 meter från strandlinjen längs kuststräckan, inklusive de större öarna. För landet som helhet är motsvarande siffra 74 procent. För Mälarens stränder inom Stockholms län är andelen byggnader inom 300 meter från strandlinjen 73 procent. Den stora - och växande - befolkningen är i stort behov av allemansrättsligt tillgängliga områden och i synnerhet strandområdena är då attraktiva.

Samtidigt som delar av länet är högexploaterat finns det delar av skärgården som delvis möter motsvarande problem som glesbygdsområden i andra delar av landet. Det är angeläget att boende och företagande i dessa områden även framöver kan utvecklas utan att komma i konflikt med strandskyddets syften.

Utvidgat strandskydd i Stockholms län

Länsstyrelsen fattade den 3 juni 1999 ett beslut om utvidgat strandskydd i länet. Det ersatte bland andra Länsstyrelsens två beslut om utvidgat strandskydd m.m. från den 18 oktober 1977 och den 28 februari 1980, som tillsammans omfattade huvuddelen av länets kommuner. Beslutet från 1999 innebar i praktiken ingen omprövning av de två äldre besluten, utan strandskyddet fortsatte att gälla i den omfattning som angavs i dessa, med undantag av i Stockholms stad. Länsstyrelsen har även fattat beslut om att införa utvidgat strandskydd på delar av Möja i Värmdö kommun, för Trollöden i Lidingö stad och vid Näsudden i Haninge kommun. Vid delar av Grindsjön i Nynäshamns kommun och på delar av Ornö har Länsstyrelsen fattat beslut om att upphäva utvidgat strandskydd. I vissa fall har Länsstyrelsen beslutat att upphäva utvidgat strandskydd inom förslag till detaljplan.

Besluten om utvidgat strandskydd innebär att de flesta obebyggda eller glest bebyggda delarna av länets kust- och skärgårdsområden samt Mälarstranden omfattas av utvidgat strandskydd på land. Kring ett antal sjöar och några vattendrag gäller också utvidgat strandskydd. Endast några av länets vattenområden omfattas av utvidgat strandskydd, exempelvis vissa områden längs Upplands-Bro kommuns mälarstrand.

Skäl till översynen av utvidgat strandskydd

Förändringar i strandskyddslagstiftningen infördes i enlighet med proposition 2008/09:119 *Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden*. Enligt den förändrade lydelsen av 7 kap. 14 § MB får Länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om

¹ SCB. Statistiska meddelanden. MI 50 SM 1102.

det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Utvidgat strandskydd gäller efter den 31 december 2014 endast om utvidgningen har beslutats med stöd av 7 kap. 14 § MB i dess nya lydelse. Det innebär att de äldre besluten om utvidgat strandskydd automatiskt kommer att förfalla till 100 meter efter den 31 december 2014, om inte länsstyrelserna fattar nya beslut om utvidgat strandskydd.

Regeringen anser att en översyn av det utvidgade strandskyddet är motiverad då skälen för utvidgningarna behöver klargöras. Det bör framgå att det finns ett tydligt och långsiktigt behov av utvidgat strandskydd och besluten ska motiveras utifrån strandskyddets båda syften.

Länsstyrelsens arbete med översynen

Länsstyrelsen har valt att i första hand göra en översyn av de strandområden som redan omfattas av utvidgat strandskydd. I vissa fall har kommunerna uttryckt önskemål om att Länsstyrelsen ska införa utvidgat strandskydd för något område, och dessa områden har då också ingått i översynen. Enbart några få vattenområden i länet har utvidgat strandskydd på grund av att de inte tidigare har undersökts i samma utsträckning. Därför förekommer det att Länsstyrelsen har uppmärksammat sådana områden i översynen. I undantagsfall har Länsstyrelsen även uppmärksammat strandnära landområden. Områden som omfattas av detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) ingår inte i Länsstyrelsens analys av de aktuella strandområdena.

Länsstyrelsen har under arbetets gång träffat Stockholms stad vid två tillfällen; den 22 mars och den 9 oktober 2012 för att diskutera arbetet i en dialog med företrädare för kommunen. Vid det första mötet har Länsstyrelsen beskrivit sin arbetsmetod, och kommunalt underlagsmaterial efterfrågats till Länsstyrelsens analys. Eventuella kommunala utvecklingsplaner i de aktuella strandområdena har också diskuterats. Därefter har Länsstyrelsen analyserat berörda strandområden utifrån nationellt, regionalt och kommunalt underlag. Det andra mötestillfället har främst syftat till att diskutera, och så långt som möjligt förankra, förslaget till omfattning av det utvidgade strandskyddets utbredning.

Berörda myndigheter och kommunen har, med stöd av 25-26 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut. Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, genom kungörelse i X, Y och Z den xx-xx-xx, enligt 24 § i samma förordning som ovan, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut.

Länsstyrelsens redogörelse av remissynpunkterna...

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Av författningskommentarerna till 7 kap. 14 § MB (proposition 2008/09:119 *Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden*, s. 99) framgår att bestämmelsen innebär att ett beslut om utvidgat strandskyddsområde behöver grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Beslut om utvidgat strandskyddsområde kan komma att avse:

1. områden som omfattas av annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2–8 §§ som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Länsstyrelsen har använt de sju punkterna som grund för analysen av de aktuella strandområdena, i syfte att bedöma värdena för strandskyddets syften inom dessa. Nationellt, regionalt och lokalt underlag har använts i bedömningarna, som kommunernas översiktsplaner och olika inventeringar av värdefull natur.

I analysen har bland annat tagits i beaktande de områdesskydd enligt 7 kap. MB som är relevanta för strandskyddet, exempelvis nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden. I de fall områdesskydd saknas för ett biologiskt värdefullt område bör även det omfattas av utvidgat strandskydd. Höga naturvärden kan även finnas i vattenmiljöer. Enligt Länsstyrelsens mening kan såväl grunda havsbottnar som grunda sjöbottnar ha betydelse för djur- och växtlivet.

Länsstyrelsen lägger stor vikt vid de områden som är av riksintresse enligt 4 kap. MB då de är utpekade direkt i miljöbalken med hänsyn till sina natur- och kulturvärden. Även de riksintresseområden för naturvård och friluftsliv, och delvis för kulturmiljövård, som utpekats med stöd av 3 kap. 6 § MB väger tungt i analysen. Dessa områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön, och behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas.

För tätortsnära strövområden kan hänsyn tas även till strövområden vars tätort ligger i ett grannlän. Såvida ett tätortsnära strövområde inte tydligt också är utpekad som ett tätortsnära utbyggnadsområde i en antagen översiktsplan är utvidgat strandskydd motiverat. Om utbyggnadsområdet har betydelse för

bostadsförsörjningen eller utgör en samhällsviktig verksamhet, och ligger i anslutning till en tätort med god tillgång till service och kollektivtrafik, kan det komma ifråga att utvidgat strandskydd upphävs. I annat fall får avvägningen mellan bevarande eller exploatering av ett strandområde som omfattas av utvidgat strandskydd göras i det efterföljande detaljplaneskedet.

När det gäller friluftsområden kan Länsstyrelsen konstatera att den stora befolkningen gör att flera av friluftsområdena i länet är välbesökta och att behovet av friluftsområden kan antas öka. Det är dock svårt att förutspå exakt vilka områden som har en tydlig potential att bli välbesökta friluftsområden. Områdena torde vara förhållandevis stora och kan i vissa fall antas hysa anläggningar som främjar friluftslivet.

De strandområden som i analysen bedömts sakna värden för strandskyddets syften är typiskt sett redan ianspråktaga. I andra fall bedöms områdenas värden inte vara tillräckligt höga för att de ska omfattas av utvidgat strandskydd.

Länsstyrelsens bedömning

Strandskyddet ska ses i ett långsiktigt perspektiv. Att ett område nu är av mindre intresse för något av strandskyddets syften behöver inte betyda att området kommer att vara ointressant i framtiden.

Strandskyddets betydelse för såväl friluftslivet som den biologiska mångfalden utgör en viktig förutsättning för arbetet med att uppfylla flera av riksdagens antagna miljökvalitetsmål. Ett utvidgat strandskydd kan även antas medverka till att miljökvalitetsnormer för vatten lättare klaras. Därutöver kan det bidra till att säkerställa riksintressen i länet, då trycket på framför allt bebyggelse i länet är stort kring stränderna, samtidigt som de värden som riksintressena ska skydda många gånger är nära kopplade till de strandnära områdena. Ytterligare bebyggelse inom de riksintresseområden som idag omfattas av utvidgat strandskydd riskerar att urholka riksintressenas värden.

Enligt Länsstyrelsens mening är det motiverat att i ett långsiktigt perspektiv bevara större sammanhängande utvidgade strandskyddsområden med värden för såväl allmänheten som växt- och djurlivet. Om områdena fragmentiseras riskerar värdena för friluftsliv och djur- och växtliv att gå förlorade. Är de aktuella strandområdena små kan de ändå ha mycket höga värden för strandskyddet just för att de kan vara de enda kvarvarande, kanske oexploaterade, stränderna i ett område.

Länsstyrelsen anser att den utvidgade strandskyddszonen i normalfallet ska vara 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Längs vissa strandsträckor gör detaljplanelagda områden, tätbebyggda områden utanför detaljplan eller tydligt avskiljande stora och tungt trafikerade vägar och järnvägar att strandskyddsområdet utvidgas till mindre än 300 meter.

När det gäller avskiljande exploateringar kan höga värden för allemansrätten eller djur- och växtlivet inom strandområdet motivera att strandskyddet ändå bör ligga kvar bakom den avskiljande exploateringen.

Utifrån förhållandena i länet samt de aktuella strandområdenas värden som beskrivs i bilaga 2 bedömer Länsstyrelsen att berörda områden behöver omfattas av utvidgat strandskydd för att säkerställa strandskyddets syften. Syftena är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Vid prövningen av förslaget till utvidgade strandskyddsområden ska hänsyn tas även till enskilda intressen enligt 7 kap. 25 § MB. Länsstyrelsen bedömer att beslutet om att utvidga strandskyddsområdena i Stockholms stad inte innebär någon inskränkning i enskildas rätt att använda mark eller vatten som går längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

När det gäller de utvidgade strandskyddsområden som inte omfattas av nytt beslut om utvidgning, bedömer Länsstyrelsen att de inte har sådana värden att de behöver omfattas av utvidgat strandskydd (se bilaga 2), och att de uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften. Utvidgat strandskydd ska därför upphävas inom dessa strandområden. Länsstyrelsen kan vidare konstatera att det utvidgade strandskyddet, även om det inte hade upphävts, hade förfallit efter den 31 december 2014 enligt övergångsbestämmelserna i punkt 3 till lagen (2009:532) om ändring i lagen om miljöbalken.

Beslut om kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 47 § delgivningslagen (2010:1932) att kungörelsedelgivning av beslutet om utvidgat strandskydd för Stockholms stad ska ske med markägare och innehavare av särskild rätt till marken. Meddelande om detta och om förslagets huvudsakliga innehåll ska inom tio dagar föras in i Post- och Inrikes Tidningar, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Beslutet ska införas i länets författningssamling.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Skrivelsen med överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den xx.**

Upplysningar

I enlighet med 7 kap. 14 § MB gäller ett beslut om att utvidga strandskyddsområdet omedelbart, även om det överklagas.

För de områden där det utvidgade strandskyddet upphävs råder generellt strandskydd om 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I övriga områden råder strandskydd i enlighet med gällande beslut.

Utvidgat strandskydd inom detaljplaner förfaller efter den 31 december 2014, i enlighet med punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (2009:532) om ändring i miljöbalken.

Inom de områden som omfattas av strandskydd tillämpas gällande strandskyddslagstiftning som främst regleras i 7 kap. 13 – 18 h §§ MB.

Pågående markanvändning kan fortgå utan hinder av strandskyddet. Någon rätt till ersättning för ägare och innehavare av särskild rätt till marken med anledning av ett beslut om utvidgat strandskydd föreligger inte (31 kap. 4 § MB).

Beslut i detta ärende har fattats av....

Xx

yy

Bilagor

1. Beslutskartor
2. Områdesbeskrivningar, inkl. källförteckning för dessa
3. Hur man överklagar (medföljer inte förslaget till beslut)
4. Sändlista

**Tillhör Länsstyrelsens förslag till beslut för
Stockholms stad, dnr 511-39854-2012.**

Utviklat strandskydd 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje

-

För de områden där det utvidgade strandskyddet upphävs råder generellt strandskydd om 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I övriga områden råder strandskydd i enlighet med gällande beslut.

Detaljplaner visas inte. För uppgifter om detaljplaner hänvisas till Stockholms stad.

Översiktskarta

UPPLANDS VÄSBY
TÄBY
SÖLLENTUNA
JÄRFÄLLA
SUNDBYBERG
SÖLNA
LIDINGÖ
STOCKHOLM
EKERÖ
NACKA
HUDDINGE
BOTKYRKA
SALEM
TYRESÖ

1:320 000

Stockholms stad, områdesbeskrivning samt källförteckning

Norra och Södra Djurgården

Med hänsyn till kust- och skärgårdsområdets samlade natur- och kulturvärden omfattas hela området av riksintresse enligt 4 kap. 1-2 och 4 §§ MB. De aktuella strandområdena ligger även inom nationalstadsparken Ulriksdal–Haga–Brunnsviken–Djurgården, som även den omfattas av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 7 §§ MB. Områdena ingår det större området av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB (Stockholms innerstad med Djurgården). Nationalstadsparken, som ligger centralt och är en del av Järvakilen i den regionala grönstrukturen, har mycket stora natur-, kultur- och friluftsvärden. Den kan lätt nås med kollektivtrafik och har många besökare.

Inom aktuell del av **Norra Djurgården** finns endast enstaka byggnader. Området består av skogsklädda höjder och öppna dalstråk. Stora delar är täckta av barrblandskog med inslag av lövträd och ädellövträd. Där finns flera rödlistade arter av exempelvis insekter och svampar. De högsta naturvärdena är knutna till gamla ekar och lindar, men även äldre barrskog, sjöar, vattendrag och våtmarker hyser en intressant flora och fauna. Inom de aktuella strandområdena finns promenad- och ridstigar, elljusspår samt utsiktsplatser, men även skogspartier som kan ge en känsla av vild natur.

Södra Djurgården har en lång tradition som väletablerat natur- och parklandskap. Här finns flera bebyggelse- och parkmiljöer med mycket höga kulturhistoriska värden. Flera av dem utgör besöksmål. Landskapet är företrädesvis ett öppet parklandskap, med inslag av skogspartier och ekbackar. De högsta naturvärdena finns i anslutning till gamla ekar och lindar samt äldre barrskogar. Södra Djurgården hyser ett av landets mest värdefulla bestånd av bark- och vedlevande arter, varav flera är rödlistade. Inom området finns småbåtshamnar, gott om promenad- och ridstigar och goda möjligheter att idka friluftsliv av olika slag.

Områdesbeskrivning

Datum
2013-01-29

Beteckning
511-39854-2012

Källförteckning

Naturkatalog för Stockholms län. Remissversion 1996-02-15.

Promenadstaden. Översiktsplan för Stockholm. 2010.

Sociotopkartor för Östermalm norra resp. södra delen. Stockholms stad 2003.

Översiktsplan för Nationalstadsparken – Stockholmsdelen. Stockholms stad 2009.

Kartbaserat digitalt nationellt och regionalt underlag från:
Lantmäteriet, Länsstyrelsen i Stockholms län, Riksantikvarieämbetet, Stockholms
läns landstings Tillväxt, miljö och regionplanering, Sveriges lantbruksuniversitet